

Ha megérint egy álom

2009 augusztus 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

„... az írott szöveg lehet világos,
lehet homályos, és lehet kétértelmű.”

Quintilianus

Tavaly novemberben jártam Heiligenkreuzban. Innen indultak el azok a szerzetesek, akik 1142-ben, II. Géza uralkodása idején megalapították az első magyarországi cisztercita apátságot a Tolna megyei Cikádon. S mert annak alapfala láttam, érdekelt az itteni kolostor is. A cisztercita Szent Benedek rendjének egyik ága. Szent Róbert molesme-i bencés szerzetes 1098-ban húsz rendtársával Cîteaux-ban (innét e név), Dijon vidékén telepedett le azzal a céllal, hogy rendjét visszavezesse eredeti fegyelmére és szellemére. Egy év múlva felsőbb rendeletre visszatért Molesme-be. Utóda, Szent Alberik megvetette az önálló fejlődés alapjait egy ideiglenes szabállyal, a ruházat színének megváltoztatásával (fehér öltöny, barna, később fekete skapulárral) és a II. Pascal pápától 1100 áprilisában nyert védelmi levéllel. Az új rend megszervezését a következő apát, Harding Szent István fejezte be 1119-ben az úgynevezett Carta Caritatis szabállyal. A rend csakhamar fölvirágozott, leginkább azért, hogy Szent Bernát is belépett harminc társával. (Halálakor a cisztercita apátságok száma már 300 fölé emelkedett, majd néhány évtized alatt a rend egész Európában elterjedt.)

Ausztriában a ciszterciták első kolostorát Heiligenkreuzban alapították. III. Lipót császár tizennyolc gyermeke közül az ötödiket, Ottót Párizsban taníttatta. Morimondból hívtta magával azt a 15 fiatal cisztercita szerzetest, akikkel itt 1133-ban megalapította azt a kolostort, amely néhány év múlva jelentős szerzetesi központtá vált. Az épületek nagyobb része a barokk korban épült. Kivéve a Mária mennybemenetele apátsági templomot, amely a XII. században épült román stílusban, majd a XIII. században tovább bővült. A szentély külső fala lépcsőzött támpillérekkel tagolt, egyenes záródású, mint Cikádon. A fő- és két mellékhajóból álló templom csendje, évszázados félhomálya elszörzavart. De kijövet a bal oldali portálé fölötti fríz nem várt élménnyel lepott meg. Középen ott az apostoli kereszt – a megfeszített Krisztus keresztfájának jelképe –, az alsó száron a görög ábécé első és utolsó betűje, az alfa és ómega látható, amely Krisztus kezdet és vég nélküli lényének szimbóluma már a III. századtól kezdve. (A szimbólum alapja megtalálható Izajás könyvében: 41, 4; 44, 6; 48, 12.) A fölötté levő két szoláris jelkép, a Hold és a Nap üzenete több ezer év óta érthető az emberiség számára. Mindezeket keretezi egy olyan hármasszögletű ív, amely akár Szentháromság-jelkép is lehetne, de a magyar címerben látható hármasszögletű alakra szintén emlékeztet. E gondolatra megérintett egy álom, amelyről felébredés után egy ideig nem tudjuk eldönteni, hogy való volt-e, vagy sem...

Most újra megjelenik előttem az a fehér habitusban levő szerzetes, aki szembejött velem, és valamiért csodálkozva nézett rám. Újra látom, ahogy megy az udvaron, és belép a kolostor kapuján. Azt már nem látom, milyen az arca: örül-e, bosszankodik-e, vagy csodálkozik a csillogó fehérségen?

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

